

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Constitvtiones Societatis Iesv

Ignacio <de Loyola>

Romae, 1570

Septima Pars De Iis, Qvæ Pertinent Ad Admissos In Corpvs Societatis ad
proximoru[m] vtilitatem per vineam Domini distribuendos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68489](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68489)

SEPTIMA PARS

DE IIS, QUÆ PERTINENT

AD ADMISSIONEM IN CORPUS
Societatis ad proximorū uti-
litatem per vineam Do-
mini distribuendos.

DE MISSIONIBVS

summi Pontificis.

Cap. I.

VT In sexta Par-
te de ijs dictum
est, quæ obser-
uāda sunt cuiq;
de Societate er-
ga seipsum; ita

in hac septima de ijs dicendū est,
quæ erga proximos (qui finis no-
stri Instituti ualde proprius est)
dum diuiduntur per Christi ui-
neam, ut in ea illius parte, atq;
opere, quod ipsis commissum
fuerit, se exerceāt, obseruari de-
bent, * siue à summo Christi Do-
mini
bus totidem capitibus septime huius Partis agitur.

DECLARA- TIONES

*IN septimam
Partem.*

IN CAPVT

I.

AHI sunt qua-
tuor modi
uniuersaliores; no-
stros diuidendi per
Christi Domini no-
stri uineam; de qui-

L iij B Intentio

mini nostri Vicario, siue à Superioribus Societatis, qui etiam diuinæ Maiestatis loco ipsis præsent, per diuersa loca mittantur; siue ipsimet sibi eligant vbi, & qua in re occupentur; si ipsorum iudicio relictum fuerit, ut discurrant quæcunque maius Dei & Domini nostri obsequium, & animarum profectum assequi se posse arbitrentur; siue labor sit impendendus, non loca peragrande diuersa, sed in stabili ac continua habitatione in aliquibus locis, ubi magnus diuinæ gloriæ & obsequij proventus speratur. Et, ut primo loco de missione summi Pontificis ut inter cæteras præcipua, tractetur, ani-

maduertendum est; quod * eò

B § Intentio fertur intentio Voti illius, quo
quarti voti ad sū- se obedientiæ summi Christi Vi-
mm Pontificem carij sine vlla excusatione Socie-
non tendebat ad lo- tas ob-
cum a iquem particularem; sed vt per uarias mundi par-
tes qui vouebant, spargerentur. Cum enim qui primi
conuenerunt in hanc Societatem, ex diuersis prouin-
cijs & regnis essent, nec eis constaret, inter quas regio-
nes fidelium vel infidelium versari deberent; ne in via
Domini errarent, promissionem illam vel votum emise-
runt, vt summus Pontifex eos ad maiorem Dei gloriam,
& iuxta ipsorum intentionem per orbem discurrendi, di-
stribueret; & sicubi optatum spiritualem fructum non
inuenirent, vt inde in alium atque alium locum, maiorem
Dei gloriam & animarum auxilium inuestigando, se con-
ferrent.

C § CXXX

tas obstrinxit, vt quòcunq; gentium ad maiorem Dei gloriam & animarum auxilium inter fideles, vel infideles, nos mittendos censuerit, nos conferamus. Nec intellexit Societas particularē aliquem locum; sed vt per orbem in diuersas regiones, & loca spargeretur: cū optaret, quod factu optimū esset, eligere; id que speraret futurum, si hanc ipsius distributionem summus Pontifex faceret.

Et in hac parte, cū omnem proprium sensum ac voluntatē CHRISTO Domino nostro, & eius Vicario Societas subiecerit, * nec Superior pro seipso, nec quisquā alius ex inferioribus pro se, vel pro alio curare nec tentare mediā, vel immediatē cum summo Pontifice, vel eius ministris poterit; vt residere, vel mitti potius in hanc partem, quam in illam debeat: sed inferiores hanc curam vniuersam summo Christi Vicario ac Superiori suo; Superior verò, quod ad suam personam attinet, * summo Pontifici, & ipsi Societati in Domino relinquat.

Præterea,

D ¶ Societas esse intelligerentur qui ex eadem in loco, vbi agit Prepositus Generalis, inuenirentur; qui possent quod res habet, bene summo Pontifici referre, si aliorū relatu

C ¶ Cū aliquis ex inferioribus ad locum aliquē vel opus designaretur, ad quod mittendus nō fore, rebus à sūmo Christi Vicario bene perspectis, indicaretur; Prepositus generalis pleniorē notitiā eius Sanctitati dare, omnibus tandē ipsius arbitrio relinquitis, poterit.

relatu diuerso ad-
 duci videretur, vt
 Præpositum Gene-
 ralem, quo nõ con-
 uenit ad commune
 bonum Societatis
 & maius Dei ob-
 sequium, mittere
 cogitaret.

E ¶ Hoc sanè rep-
 resentari poterit,
 imò debet per
 prælatum, aut quẽ
 uis alium, per quẽ
 summus Pontifex
 iubet aliquò profi-
 cisci, que sit ipsius
 mens de modo iti-
 neris conficiendi;
 & ibidem, quò
 mittitur, manen-
 da; nõm ex elee-
 mosynis propter
 Christi amorem
 emendicatis, an
 alio modo viuẽdo,
 Quod enim sũmo
 Pontifici melius videbitur, deuotius & securius in Do-
 mino fiet.

Præterea, qui à summo Pon- 3
 tifice designatus fuerit, vt aliquo
 se conferat; se ipsum liberaliter,
 re temporali nulla pro viatico
 per se, vel per alium postulata,
 offerat; quin potius sic à summo
 Pontifice mittatur, * vt eius Sã- E
 ctitas ad maius Dei & sedis Apo-
 stolice obsequium fore, nulla rei
 alterius in eo habita ratione, iu-
 dicauerit.

Si summus Pontifex personam 4
 non designaret; sed aliquem, vel
 plures ad hunc, vel illum locum
 proficisci iuberet, Superioris ar-
 bitrio relinquendo, qui sint ad
 huiusmodi missionem aptiores;
 Superior iuxta eius præceptum
 eos, qui magis conuenire, &
 aptiores ad id fore videbuntur,
 designabit. Qua in re maius bo-
 num vniuersale intuebitur, &
 vt quàm minimum detrimentũ
 alia opera ad Dei obsequium su-
 scepta, patiantur.

Ei, qui sic missus fuerit, ple- 5
 nè de-

nè declarari conuenit plurimum missionem suam, & scopum, quò fertur summi Pontificis intentio, & effectum cuius gratia mittitur; * & hoc, si fieri potest, in scriptis, quò exactius, quod ei iniunctum fuerit, explere possit. * Eundem etiam Superior iuuare consilijs ac instructione, quoadeius fieri poterit, curabit; vt in omnibus ad Dei & sedis Apostolicæ obsequium, utilius suum impendat ministeriũ.

6 Si ad particularia loca, tempore minimè limitato per summum Pontificem mittetur; ad tres menses ibidem manendum ei esse intelligatur, & magis, aut minus, pro modo maioris aut minoris spiritualis fructus, qui inde percipi videbitur, vel alibi sperabitur; vel demũ vt ad bonum aliquod vniuersale magis expedire iudicabitur. Quæ omnia iuxta Superioris arbitrium, qui sanctam intentionem Pontificis in Christi Domini nostri obsequium considerabit, transigentur.

7 Cum in locis designatis diutius erit residendum; si fieri

F ¶ Si id non obtinebitur, curandum certè erit, vt uerbo tenus mēs summi Pontificis intelligatur, siue ipsemet eam immediate, siue per Superiorem, vel Prelatum, vel quemuis alium ei qui mittitur, declaret.

G ¶ Superior etiã aliquibus documētis adhibitis, non solum in suis, sed etiam summi Pontificis missionibus iuuare poterit; vt melius quod ad Christi domini nostri obsequium queritur, consequatur.

n̄ fieri poterit sine detrimento principalis missionis, atque intentionis summi Pontificis; excursions aliquas, si poterit, & cum fructu diuini seruitij eas fore iudicabit, facere, non erit inconueniens; vt in locis vicinis animarum auxilio seruiens, postmodum ad suæ residentie locum redeat: in quo quidem præter id, quod est ei peculiari ratione iniunctum (ad quod præcipuam etiam conferet curam, nec propter alias occasiones, licet bonas, diuini obsequij posthabebit) potest, & debet considerare quibus alijs in rebus, quæ ad Dei gloriam, & animarum salutem conferant, suam operam sine detrimento suæ missionis (vt dictum est) possit impendere. Opportunitatem autem, quam Deus ad id dederit, quantum in eodem conuenire iudicabit, è manibus elabi non sinet.

Ad finem nostræ professionis ac promissionis & melius consequendum, Præpositus Generalis, cum nouus Christi Vicarius in Apostolica sede fuerit cōstitutus, per se, vel per alium intra annum ab eius creatione & coronatione teneatur eius Sanctitati declarare professionem, ac promissionem expressam Obebientie, qua ipsi Societas peculiari voto circa missiones ad Dei gloriam se obstrinxit.

DE MIS

DE MISSIONIBVS
Superioris Societatis.

IN Caput
II.

Cap. II.

A * QVO spiritali animarum
I necessitati subueniri mul-
tis in locis maiori cum facilitate,
ac securitate eorum, qui ad id fue-
B rint destinati, possit; * Præpo-
positi Societatis, iuxta facultatē
eis à summo Pontifice cōcessam,
mittere quosuis de Societate pote-
C runt, * quocunq; magis expe-
dire

A * F Acilius
& expe-
ditius pluribus lo-
cis (præsertim si
remoti sint à sede
Apostolica) per
Superiorem Socie-
tatis prouideri po-
test; quàm, si sē-
per eis, qui homi-
nibus Societatis in-

digent, esset summus Pontifex adeundus. Particulari-
bus etiam securius est, si cum suorum Superiorum obe-
dientia, quàm si pro arbitrato suo (etiam si id possent)
& non ab ijs missi proficiscerentur, à quibus Christi Do-
mini nostri loco, vt ab interpretibus diuinæ voluntatis,
sunt regendi.

B § Vt potest Præpositus Generalis reliqua munera
per seipsum & per inferiores; ita & hoc mittendi suos,
reseruatis missionibus, quas duxerit reseruandas, obire
poterit.

C § Mittere quodcumque eis videbitur, inter fideles
etiam in Indias, & inter infideles, præsertim vbi aliqua
esset habitatio fidelium, vt in Græciam, & cæt. intelli-
gendum est. Vbi essent omnino infideles; considerare ad-
modum Superiorem oportebit in conspectu Domini, num.
mittere,

mittere, nec ne,
 & quò, & quos
 debeat. Semper
 autē erit subditi,
 missionē suā, vt
 de manu Domini,
 letari animo susci-
 pere.

D ¶ Vt in mit-
 tendo ad hunc vel
 ad illum locum re-
 etius procedatur,
 præ oculis haben-
 do maius diuinum
 obsequium et vni-

uersale bonum, vt regulam, ad quam exigi missiones o-
 portet: eligenda videtur in tam ampla Christi Domini
 nostri vinea (paribus cæteris; quod in omnibus, quæ se-
 quuntur, debet intelligi) eius pars illa, quæ magis indi-
 get tam ob penuriam aliorum operariorum, quàm ob mi-
 serum statum & infirmitatem proximorum in ea, & da-
 mnationis extremæ periculum.

Considerandum est etiam, vnde verisimile sit fru-
 ctum vberiore ex medijs proximi iuuandi, quibus vti-
 tur Societas, prouenturum; inde scilicet, vbi ostium aper-
 tius, & maior dispositio, & facilitas in hominibus,
 ut iuuari possent, videretur: quod quidē positum est in-
 eorum maiori deuotione, ac desiderio (quod ex instantia
 qua nostros petunt, ex parte intelligi potest) vel in con-
 ditione

dire iudicabunt; qui tamen vbi-
 cunque fuerint, ad obedientiam
 sedis Apostolicæ parati erunt. Et
 quia cōplures sunt, qui aliquos
 ex nostris sibi concedi petant, po-
 tius propriæ obligationis spiritu-
 alis erga suum gregem, vel alio-
 rum commodorum à fine nostro
 magis distātium ratione habita,
 quàm communium & vniuersa-
 lium; Præpositus Generalis, vel
 qui ab eo hanc habuerit faculta-
 tem, diligēter in huiusmodi mis-
 sionibus curet, * vt in suis ad D

hanc

ditione & qualitate personarum, quæ magis sint idoneæ, ut iuuari, & fructum, quem ceperint, ad Dei gloriam conseruare possint.

Vbi magis debemus, ut in locis illis, in quibus Domus vel Collegia Societatis sunt, vel aliqui ex ea, qui studet, et beneficentia populi iuuantur. Si paria essent cætera, quæ ad spiritualem profectum attinent; magis conueniret, aliquos nostros operarios versari, & huiusmodi loca talem ob causam iuxta ordinem perfectæ charitatis alijs præferri.

Quia bonum, quod vniuersalius, eò diuinius est: illi homines, & loca, quæ, cum profecerint, in causa erunt ut bonum ad multos alios, qui eorum authoritatem sequuntur, vel per eos reguntur, perueniat; debent præferri. Sic spirituale auxilium, quod hominibus magnis & publicis (sive seculares, ut Principes, Domini, Magistratus, uel Iustitiæ ministri; sive ecclesiastici illi sint, ut Prælati) quodque uiris doctrina & authoritate eminentioribus confertur, maioris momenti esse propter rationem eandem boni vniuersalioris existimandum est; propter quam etiam auxilium impensum magnis gentibus, ut Indis, vel populis primarijs, vel Vniuersitatibus, quod solent multi confluere; qui, si inuentur, ipsi operarij esse ad alios iuuandos poterunt, debeat præferri.

Vbi itidem intelligeretur inimicus Christi domini nostri seminasse zizania, ac præcipue effecisse, ut male sentiant, uel male affecti sint in Societatem, quod impediatur fructus, qui ex ea posset prouenire; tunc impensius esset incumbendum, præsertim si alicuius momenti,
& cuius

priorem locum habere æquum est.

Sic etiam inter pia opera, quæ æqualis essent momēti ac necessitatis, & quæ æqualiter vrgerent, si aliqua securiora tractanti, alia verò periculosiora essent; & rursum aliqua, quæ facilius & expeditius, alia, quæ maiori cum difficultate & longiori tempore absoluuntur: priora etiam debent præferri.

Cæteris, quæ dicta sunt, paribus; cum etiam sint aliqua occupationes vniuersalioris boni, & quæ se ad plurius auxilium extendunt, vt concionari, vel legere; alia magis particulares, vt cōfessiones audire, vel exercitia spiritualia tradere: si vtrisque vacari non potest; priores præferantur: nisi aliqua circumstantiæ mouerēt, vt secunda magis conuenire viderentur. Cum etiam quædam pia opera diuturniora, & semper profutura sint, vt fundationes aliqua piæ, quæ ad proximorum auxilium instituuntur; alia minus diuturna, quæ rarò, & ad tempus exiguum iuuant: constat priora secundis esse præferēda: & sic Præpositus Societatis potius ad hæc, quàm ad illa, suorum operam conferre debet. Fiunt verò hæc omnia propterea, quòd ad maius Dei obsequium, maius que proximorum bonum ita conueniat.

¶ & * vt hanc personam potius, quàm illam mittat, F ¶ Quamuis summa prouidentia, & sancti Spiritus directio ea sit, quæ efficaciter meliora cum in alijs omnibus eligere faciat; tum in mittendis ad quemuis locū illis, qui magis conuenient, & quadrabūt personis & rebus, propter quas

M mit-

mittuntur: illud tamen in vniuersum dici potest; primū, quod ad res grauiores, & in quibus plus refert non errare (quoad situm in eo fuerit cum diuina gratia, qui providere debet) mitti viros magis delectos, quibusque magis confidatur, oportet.

In rebus, quæ corporis labores maiores exigunt, qui robustiores & saniores.

Vbi pericula spiritualia plura sunt, qui in virtute magis probati & securiores.

Vt agant cum viris prudentibus, qui spiritualem gubernationem vel temporalem habent; ij conuenire magis videntur, qui discretionis & conuersandi cum hominibus gratiam habent, cum exteriori specie (modò, quæ interiora sunt, non desint) quæ ad authoritatem conferat. Posset enim magni momenti esse eorum consilium.

Ingeniosis & subtilibus ac litteratis ij magis quadrāt, qui in ingenio itidē & litteris peculiare donū habēt. Hi enim in lectionibus, & colloquijs magis iuuare poterūt.

Ad populum vt plurimum aptiores erunt, qui talenta predicationis & audiendarum confessionum pollent.

Quod ad numerum attinet huiusmodi operariorum, qui mittendi sunt, & combinationem eorum; consideratio erit etiam adhibenda; & primò quidem, cum fieri posset, conueniret vnum solum non mitti, sed saltem duos, tum vt mutuò ipsi in rebus spiritualibus & corporalibus inuentur, tum vt possint esse magis vtilis ijs, ad quos missi sunt, labores inter se diuidendo, quos in seruitium proximorum suscipiunt.

Et si duo mittentur; cum vno concionatore vel lecto-

re commodè coniungeretur alius; qui messem in confessionibus & spiritualibus exercitijs, quam ille prepararet, colligeret; iuuaretque eundem in colloquijs, & alijs medijs, quæ ad proximos iuandos adhiberi solent.

H Sic etiam si quis in modo procedendi Societatis, & cū proximis agendi parum exercitatus mitteretur; alteri in his magis exercitato adiungi deberet, quem imitari, cum quo conferre, quemque de rebus dubijs, quæ occurrerent, consulere possit.

Alicui valde feruenti & animoso alius magis circumspectus & cautus bene adiungeretur; & sic de alijs mixtionibus huic similibus, ita, vt diuersitas vinculo charitatis vnita sic vtrunque iuuet; vt contradictionem vel discordiam inter eos, aut alios proximos generare non possit. Plures, quàm duos, cū opus, ad quod mittuntur, maioris esset momenti in diuino obsequio, ac maiorem multitudinem exigeret, & alioqui Societas plures operarios sine detrimento rerum aliarum ad maiorem Dei gloriam & vniuersale bonum spectantium posset provide re, Superior mittere poterit; prout sancti Spiritus vnetio eum docuerit, vel in diuinæ Maiestatis conspectu melius conuenientius quæ ipse senserit.

G * hoc, vel illo modo, * ad Quod ad modum attinet eos mittendi (præter conuenientem instructionem) num pauperum more, vt sine iumento ac pecunia, an maiori cum commoditate mitti oporteat; cum litteris item, an sine illis, quò tendunt, destinatis (siue ad priuatos aliquos homines, siue ad Ciuitatem, vel eius caput scriben-

M ij tur,

tur, quæ ad authoritatem aut benevolentiam conferant) Superior vndecunque maiorem proximorum adificationem, & diuinum obsequium intuendo, quod conuenit, constituet.

H § Tempus, * ad prolixius, vel breuius tēpus, id semper, quod ad maius Dei hanc, siue ad illam partem mittantur, quando à summo Pontifice præscriptū non est, metietur hinc quidem qualitas negotiorum spiritualium, quæ tractantur, & momentum ipsorum maius aut minus, habita necessitatis & fructus, qui percipitur, vel speratur, ratione; inde verò consideratio eorum, quæ aliis in locis se offerunt, & obligatio eis vacandi, & vires Societatis, quas habet, vt his atque illis operibus possit satisfacere. Quædā etiā accidere solent, quæ expendenda sunt, ut missionis tempus vel breuius sit, vel prolixius. Demum habita primi nostri instituti ratione, cū hoc sit per varias mundi partes discurrere, ac magis vel minus in illis hæere pro fructus, qui cernitur, modo; videndū erit, num cōueniat plus aut minus tēporis in his, aut illis missionibus impendi. Et vt hoc intelligatur, cōueniet crebris litteris certiolem reddi Superiorem percepti fructus ab his, qui missi sunt.

Cū mutari aliquem oportebit; animaduertat Superior, quòd ad eum reuocandum, quoad fieri poterit, ijs medijs vtatur; vt hi, à quibus aliquis euocatur, potius beneuoli omnino maneant, quàm offensi uel male affecti, & quòd in omnibus honor & gloria diuina, & bonum vniuersale quæritur, sibi persuadeant.

I § Hinc

Dei obsequium & bonū vniuersale facit, statuatur. Cum hac ergo rectissima ac syncerissima intentione in Dei ac Domini nostri conspectu habita; & si ei videbitur, propter deliberationis difficultatem vel momentum, re diuinæ Maiestati suis & domesticorum orationibus ac sacrificijs commendata; & cum aliquo vel pluribus ex eadem Societate, qui videbuntur inter eos, qui adsuerint, communicata, statuet per seipsum, num mittere debeat, nec ne; & sic de reliquis circumstantijs; vt ad Dei maiorē gloriam conuenire iudicabit. Erit autem eius, qui mittitur, officium, nulla ratione se ingerendo ad eundem, vel manendum in hoc lo-

I co potius, quàm in illo, * plenā ac omnino liberam sui dispositionem Superiori, qui eum Christi loco dirigit, ad ipsius maius obsequium & laudem relinquere. Sic etiam, vt alij maneant alicubi, vel aliò se conferant, K * nemo quoquo modo sine consensu Superioris sui, per quem ille in Domino gubernandus est, curare debet.

Quocunque cum Superiore communicata re, hanc esse ipsius voluntatem intellexerit.

K ¶ His non repugnat proponere motus animi, aut cogitationes, quæ in contrarium occurrunt, subijcendo sibi

M iij sentire

I ¶ Hinc planū fit, prohiberi, ne quis Principem, vel Cōmunitatē, aut hominem quēuis magnæ auctoritatis ad scribendum Superiori, vel verbo tenus petēdum aliquem de Societate moueat; nisi prius,

sentire & uelle ei,
quod ipse Super-
rior Christi Dñi no-
stri loco sentiret,
ac uellet.

L ¶ Dicitur, or-
dinarie, propterea
quod aliquando is,
qui mittitur, tam
instructus est, tan-
taque dexteritate
pollet; ut instructio
non sit necessaria.
Sed demum hoc fi-
et, quodocunque
opus erit.

M ¶ Cuiusmodi
essent orationes et
Missæ, quæ initio
presertim suscipi-
endorum operum, vel
quæ maior subsidij
necessitas cernitur, quod res magni momenti sint, vel dif-
ficultates graues incidant, ad id applicentur. In hoc er-
go, sicut & in alijs auxilijs suarum patentium, aut sedis
Apostolicæ litterarum, & alijs rebus, quæ possent esse
necessariæ, providebit Superior, prout ratio, & chari-
tas monebit.

N ¶ Hoc consilium & instructio non tantum negotijs,
sed

Quòcunque Superior mittet
aliquem, * eum plenè instruere L
(& ordinariè in scriptis) debebit
tam de modo procedendi, quàm
de medijs, quibus eum uti velit
ad finem, quem in animo habet.
Per crebram etiam litterarum cõ-
municationem, quantum fieri
potest, totius successus certior
redditus ex eo loco, ubi ipse resi-
det (ut personæ, & negotia exe-
gerint) consilio, * & alijs auxi- M
lijs, quæcumque adhiberi pos-
sint, providebit; ut maius ser-
uitium Deo fiat, magisque com-
mune bonum per personas Socie-
tatis iuuetur: quod tanto ma-
iori cura præstari debebit; quan-
to negotii qualitas (quod vel ma-
gni momenti sit, vel difficile)
* & personarum, quæ missæ sunt N

(quod

quod res magni momenti sint, vel dif-
ficultates graues incidant, ad id applicentur. In hoc er-
go, sicut & in alijs auxilijs suarum patentium, aut sedis
Apostolicæ litterarum, & alijs rebus, quæ possent esse
necessariæ, providebit Superior, prout ratio, & chari-
tas monebit.

*sed etiã personis, (quod consilio, & instructione
prout vnusquisq; indigeant) id magis exigit.
vel animari, vel
reprimi opus habet, perutile esse poterit : & sic de alijs
intelligatur.*

DE LIBERA AD HANC

vel illam partem profectioe.

Cap. III.

1 **Q**VAMVIS eorum sit, qui sub obedientia So-
cietatis viuunt, se non ingerere directè vel in-
directè ad sui missionem, siue a summo Pontifice,
siue à suo Superiore i nomine Domini nostri IESU
Christi mittantur: qui tamen ad regionem aliquam
magnã (cuiusmodi esset India, vel aliã Prouinciã)
missus esset, si pars eius aliqua peculiari limitatione
ei assignata nõ fuerit, potest magis, & minus in hoc
vel in illo loco immorari, aut discurrere quãcunq;
omnibus perpensis (in se, quod ad voluntatem suã
attinet, indifferentiam sentiendo) & oratione facta,
iudicauerit ad Dei gloriam magis expedire. Hinc
apparet quod (primã & summã obedientiã summi
Pontificis non repugnando) multo magis in huius-
modi missionibus Superiori ad hãc partem potius,
quã ad illam, prout in Domino senserit conueni-
re, eosdem dirigere licebit.

2 Vbicunq; quis maneat, si non est ei iniunctum,
vt medio aliquo limitato vtatur, quale esset, legere,

M iiii vñ

IN CAPVT
III.

A **Q** *Vāuis*
hoc ita
se habeat ; tamen
conferre media ,
quibus vti debet
cum eo Superiore , qui ei propior fuerit , semper erit se-
curius .

vel prædicare ; in eo se exercebit
ex ijs , quibus vtitur Societas
in quarta Parte capite octauo di-
ctis, & proximo capite dicendis,
* quod magis conuenire iudica-
bit ; atq; etiã quod in sexta parte
deuitandum dicitur, ad maius
Dei obsequium etiam deuitabit.

QVIBVS IN REBVS DOMVS
& Collegia Societatis proximum
adiuuent. Cap. IIII.

Q **V** **I** **A** non solùm enititur Societas discurrendo
per varia loca, sed etiam in quibusdam conti-
nenter residendo (vt in Domibus, & Collegijs)
proximos iuuare : operæpretium est intellexisse,
quibus modis possint animæ in huiusmodi locis iu-
uari ; vt eorum pars illa, quæ poterit, ad gloriam
Dei exerceatur.

Et primò quidem conferet bonum exemplum to-
tius honestatis ac virtutis Christianæ ; vt nõ minus
bonis operibus, imò magis, quàm verbis eis ædifi-
cationi esse, quibus cum agitur, curent.

Iuuatur etiam proximus sanctis desiderijs, & o-
rationibus in Dei cõspectu pro vniuersa Ecclesia, ac
* pro

A * pro ijs præfertim, qui maioris sunt momenti, ad eius vniuersale bonum effusis, ac pro amicis etiam, & bene de nobis meritis viuentibus, & vita functis; siue postulent ipsi, siue non postulent; ac pro illis, in quorum auxilium peculiariter ipsi, & reliqui de Societate in varijs locis inter fideles, & Infideles incumbunt; vt Deus omnes ad gratiam suam excipendam per debilia huius minimæ Societatis instrumēta disponere dignetur.

4 In Missarum etiam sacrificijs

B iuuare possunt, & alijs diuinis officijs, * nulla pro eis eleemosyna accepta; siue aliqui particulares ea petierint; siue pro sua deuotione quisque ea Deo obtulerit. Et quod attinet ad Missas, præter eas, quæ pro Fundatoribus dicuntur, vna, vel duæ, aut plures (pro numero Sacerdotum, & prout conuenierit) singulis hebdomadis pro benefactoribus viuis, aut defunctis offerentur, Deum ac Dominum nostrum rogando, vt pro illis hoc sanctum sacrificium admittere, & pro infinita ac summa liberalitate suam eam beneficentiam remunerari, qua illi erga Societatem nostrâ ex diuino amore ac reuerētia vsi sunt, æternis præmijs dignetur.

3 Poterit iuuari etiâ proximus in Sacramentorum admini-

IN CAPVT
IIII.

A ¶ Cuiusmodi sunt Principes ecclesiastici & seculares, & alij, qui multū prodesse, uel obesse bono anīarū, et diuino obsequio possēt.

B ¶ Vt in sexta Parte explicatū est.

C ¶ Præter

C Præter eos, qui Confessarij ordinarij constituti sunt, Superioris erit, in spiritualibus necessitatibus, quæ occurrunt, videre, cum alijs horum Sacramentorum administrationi vacare debeat, & quod convenit, statuere.

D Pascha intelliguntur octo dies ante, & totidem post ipsum festum : Quanquam eo tempore, qui facultatem haberent, vel peregrini, & reliqui, quos ius excipit, possunt ad communionem admitti; & illi etiam, qui, cum iam suis parochijs satisfecerint, vellent hisce quindecim diebus semel, aut sæpius in nostris Ecclesijs sanctissimum Christi corpus accipere.

E Quia quibusdam in locis fieri posset, ut aliquando his medijs, vel eorum parte uti non conveniret : Constitutio non obligat, nisi cum Superiori eis utendum esse videretur; sed eam intentionem ostendit, quam habet Societas in locis, in quibus residet; quæ ea est, ut hæc tria media, vel duo ex illis, vel quod eorum magis convenire videbitur, exerceatur.

F Exer.

administratione : præcipuè in audiendis confessionibus (* ad C quas aliqui à Superiore, qui eo fungantur officio, sunt designandi) & in sancto Eucharistiæ sacramento, * extra Paschæ tamen D festum, sua in Ecclesia administrando.

Proponatur verbum Dei populo assiduè in Ecclesia in concionibus, lectionibus, & in Christiana doctrina per eos, quos Superior probauerit, & ad tale munus destinaverit, * & quidè ijs temporibus, & modo, qui eidem ad

maiolem

maiolem Dei gloriam & animarum ædificationem expedire videbitur.

7 Potest & hoc ipsum, quod dictum est extra Ecclesiam Societatis, alijs in Ecclesijs, vel plateis, vel alijs locis præstari; quando ei, qui cæteris præest, ad maiolem Dei gloriam conferre videbitur.

8 Curabunt etiam priuatim proximum pijs colloquijs ad meliora promouere tum consilio, & exhortatione ad bona opera, * tum etiam tradendis spiritualibus exercitijs.

9 Corporalibus etiam pietatis operibus, quantum spiritualia, quæ maioris sunt momenti, permittent, quantumque vires patientur, incumbent; vt infirmis iuuandis, præcipuè in xenodochijs, eos inuisendo, & aliquos, qui eis inseruiant, mittendo; & dissidentes ad concordiam reuocando; sic etiam pauperes, ac in custodijs publicis detentos, quoad eius fieri poterit, per se subleuando, * &, vt alij subleuent, curando. Metiatur autem oportet

F *¶* *Exercitia spiritalia plenè non nisi paucis, ijsque huiusmodi, vt ex eorū profectu non vulgaris ad Dei gloriam fructus speretur, tradenda sunt. Prima verò hebdomada exercitia ad multos, & aliqua consuetudinis examina, & modi orandi (præsertim primus triū illorum, qui in exercitijs proponuntur)*

Præpositur) ad multò plures etiã extendi possent. Quis enim bona præditus voluntate ad hæc idoneus erit.

G *¶* *Nihilominus non conuenit, Societatem, vel eius*

Domus

Domos, aut Collegia cum aliqua Congregatione misceri: nec in ea ulli conventus agantur, nisi qui ad earundem Domorum vel Collegiorum utilitatē in diuino obsequio fient.

Præpositi prudentia (qui maius Dei obsequium ac bonū vniuersale semper ob oculos sibi proponet) quantum in huiusmodi rebus operæ sit ponendum.

In Collegijs, & eorum Ecclesijs fiet ex ijs, quæ de Domibus dicta sunt, quod fieri poterit; pro ut opportunum fuerit, iuxta Superioris (vt dictum est) arbitriū.

Qui talento præditus ad scribendos libros cōmuni bono utiles, eos conscriberet, in lucem edere non debet aliqua scripta, nisi prius Præpositus Generalis ea videat, & legi ac examinari faciat; vt, si ad ædificationem fore videbuntur, & non aliter in publicum prodeant.

DECLA-

De ijs, quæ ad officia domestica & res alias magis particulares pertinent, in Regulis Domorum dicetur: nec ulterius progrediemur circa missiones, uel diuisionem eorum, qui de Societate sunt, per uincam Domini nostri I E S V Christi.

OCTAVA